

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ของครูผู้สอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาพสินธุ์ เขต 2 ในครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับขนาดโรงเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการส่งเสริมพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการเทียบจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 40) แล้วสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนสถานภาพและขนาดโรงเรียนได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 335 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีจำนวน 50 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .977 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้วิธีการทางสถิติเพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ 2-way ANOVA โดยวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้

แบบบูรณาการ ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.58$) เมื่อพิจารณาตามขั้นตอน พบว่า ขั้นกำหนดเรื่องที่จะสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.66$) ขั้นปฏิบัติการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.63$) ขั้นกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.60$) ขั้นประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.56$) ขั้นวางแผนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.44$)

2. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับขนาดโรงเรียนที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง โขขรรวมและรายด้าน

3. ผู้บริหารและครูผู้สอนได้เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ควรออกนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการตามโรงเรียน เพื่อจะได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ และควรจัดตั้งเครือข่ายครูแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เพื่อจะได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือเพื่อนครูด้วยตนเองเวลาที่ปัญหาจะได้ปรึกษากันได้ นอกจากนี้ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ และให้การสนับสนุนส่งเสริมวัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้ในการจัดทำสื่อประกอบการสอน เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคใต้ เขต 2 มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขึ้นกำหนดเรื่องที่จะสอนอยู่ในระดับมาก ขึ้นปฏิบัติการสอนอยู่ในระดับมาก ขึ้นกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในการสอน อยู่ในระดับมาก ขึ้นประเมินผล อยู่ในระดับมาก และ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ สุเมธ พลธรรม (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านก็มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่นเดียนั้น และสอดคล้องกับ ชาญุทธ บุคเนตร (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานการปฏิรูปกระบวนการเรียน การสอนในโรงเรียน แบบที่ 3 (ขนาดกลาง)

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนแบบที่ 3 (ขนาดกลาง) สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด มีระดับการดำเนินงานการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อจำแนกเป็นรายด้านปรากฏว่า มีการดำเนินงานในระดับมากทุกด้าน ส่วนขั้นวางแผนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เหตุที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้คงเป็นเพราะว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาพลัทธิ เขต 2 ได้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้กับครูแกนนำปฏิรูปการเรียนรู้ ในอำเภอต่าง ๆ เพื่อให้นำไปขยายผลให้กับเพื่อนครูในอำเภอของตนเอง ซึ่งผลจากการดำเนินการดังกล่าวทำให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการประกอบกับในยุคปฏิรูปการศึกษานั้นทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของครูได้กำหนดเกณฑ์การประเมินครูเพื่อที่จะเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการนั้นต้องมีความรู้ความเข้าใจและต้องสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ พร้อมทั้งนำไปใช้สอนนักเรียนได้ จากเงื่อนไขดังกล่าวทำให้ครูผู้สอนต้องศึกษาค้นคว้าแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้งศึกษาจากเอกสาร ตำรา หรือแม้กระทั่งสมัครเข้าอบรมตามหน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดขึ้น ซึ่งจากเหตุผลต่าง ๆ ที่กล่าวมาทำให้ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน

2. ผลการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับขนาดโรงเรียนที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับขนาดโรงเรียนที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งโดยรวมและรายด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งเอาไว้ แต่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ บุญเถา บราณ (2542 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับขนาดโรงเรียน ที่ส่งผลต่อปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการ ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน 7 ด้าน และสอดคล้องกับ สถิต วังศัลลา (2542 : บทคัดย่อ) ที่ผลการวิจัยปรากฏว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างสถานภาพตำแหน่งกับขนาดของโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนโดยรวมทุกด้านและเป็นรายด้าน เช่นเดียวกัน ทั้งโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่ต่างมีการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้สอนตามขั้นตอนต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ดังนั้นเมื่อพิจารณาในเรื่องของสถานภาพของผู้บริหาร และครูผู้สอนที่มีความเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้สอนจึงไม่แตกต่างกัน แม้ว่าในโรงเรียนจะมีตัวแปรแตกต่างกัน แต่ก็ไม่สามารถทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างสภาพตำแหน่งกับขนาดของโรงเรียน ดังนั้น จึงไม่มีอิทธิพลทำให้แตกต่างกัน เช่นเดียวกัน เหตุที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้คงเป็นเพราะว่า ผู้บริหารนั้นมีบทบาทหน้าที่ในการ

นิเทศ คิดตามผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ซึ่ง ทำให้ทราบข้อมูลสภาพการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้สอนตามขั้นตอนต่าง ๆ ว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนครูผู้สอนนั้นเป็นผู้ปฏิบัติการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยตนเองย่อมรู้ว่าตนเองมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ดังนั้นเมื่อพิจารณาในเรื่องของสถานภาพของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้สอนจึงไม่แตกต่างกัน

ส่วนในประเด็นของขนาดโรงเรียนนั้น มีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่แตกต่างกัน โดยที่โรงเรียนขนาดใหญ่ มีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการมากกว่าโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เหตุที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้คงเป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดใหญ่นั้นบุคลากรมีจำนวนมากทำให้มีชั่วโมงสอนน้อย ทำให้มีเวลาจัดเตรียม และวางแผนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการมากกว่าบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีภาระปฏิบัติงานสอน งานธุรการชั้นเรียน และงานพิเศษที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาทำให้ไม่มีเวลาในการจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ และดำเนินการจัดการเรียนรู้น้อย ประกอบกับการที่โรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมในเรื่องของวัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณ สำหรับใช้ในการจัดการเรียนรู้อินเตอร์แอคทีฟมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีความสอดคล้องกับกับผลการวิจัยของ บุญเถา บูราณ (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัย พบว่า ครู-อาจารย์ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาโดยภาพรวมและเป็นรายด้าน 7 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครู-อาจารย์ในโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง มีปัญหามากกว่า ครู-อาจารย์ในโรงเรียนขนาดใหญ่ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สถิต วงศ์ลา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนโดยรวมทุกด้านและเป็นรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหา มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งจากเหตุผลประกอบกับผลการวิจัยที่กล่าวมาคงชี้ให้เห็นว่า ขนาดโรงเรียนที่ต่างกันส่งผลให้มีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชั้นวางแผนการสอน

อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของควรพัฒนาทักษะการวางแผนการสอนให้กับครูผู้สอน เพื่อให้สามารถมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ถึงมากที่สุด โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ หรือ นิเทศ ติดตาม ผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

1.2 หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ควรออกนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการตาม โรงเรียน อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ตามข้อเสนอแนะและความต้องการของผู้บริหารและครูผู้สอน เพื่อจะได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญ และให้การสนับสนุนส่งเสริมวัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้ในการจัดทำสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

1.4 ครูผู้สอนควรมีการจัดตั้งเครือข่ายครูแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ตามอำเภอต่างๆ เพื่อจะได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือเพื่อนครูด้วยตนเองเวลาที่มีปัญหา และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินเข้าสู่มาตรฐานวิชาชีพและตำแหน่งวิทยฐานะตามที่พระราชบัญญัติครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด

1.5 จากผลการวิจัยพบว่า ขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน ทำให้ปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้สอนแตกต่างกัน ส่วนสถานภาพไม่แตกต่างกัน และไม่พบ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพและขนาดโรงเรียน ดังนั้นถ้าจะพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับขนาดของโรงเรียนในการพัฒนา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ของครูผู้สอนสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการสอน เพื่อจะได้ข้อมูลพื้นฐานเพิ่มขึ้นสำหรับวางแผนแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีความมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมสื่อการสอนแบบบูรณาการให้มีประสิทธิภาพ โดยการวิจัยหารูปแบบการนิเทศติดตามผลที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้ในการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2.3 ควรวิจัยหารูปแบบของการตั้งเครือข่ายครูแกนนำที่มีประสิทธิภาพ เพื่อนำมาใช้พัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการให้มีคุณภาพและส่งผลต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY